

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 5Tos/86/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2121010614
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 09. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Kristína Ferencziová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2021:2121010614.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Kristíny Ferencziovej a sudcov JUDr. Martina Žovince a Mgr. Michala Polláka, v trestnej veci odsúdeného V. O., o návrhu odsúdeného o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, o sťažnosti odsúdeného proti uzneseniu Okresného súdu Trnava zo dňa 25.5.2021 č.k. 28PP/15/2021-38, na neverejnom zasadnutí konanom dňa 23.9.2021 takto

rozhodol:

Podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku sa sťažnosť odsúdeného V. O., nar. XX.XX.XXXX, z a m i e t a .

odôvodnenie:

Napadnutým uznesením Okresný súd Trnava rozhodol podľa § 66 ods. 1 písm. a), ods. 2 Trestného zákona tak, že návrh odsúdeného: V. O., nar. XX.XX.XXXX v O., t. č. v ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou, o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, ktorý mu bol uložený rozsudkom Okresného súdu Bratislava IV sp. zn. 6T/49/2020 zo dňa 03.11.2020 v spojitosti s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 4To/101/2020 zo dňa 21.01.2021 zamietol.

Proti uvedenému uzneseniu podal odsúdený priamo na verejnom zasadnutí, ihneď po jeho vyhlásení, sťažnosť. Prokurátor sa na verejnom zasadnutí vzdal práva podať sťažnosť.

Podanú sťažnosť odsúdený odôvodnil podaním zo dňa 15.06.2021, v ktorej poukazuje na to, že je vo výkone trestu po prvýkrát a táto nová skúsenosť je pre neho dostačujúca na to, aby už v ďalšej trestnej činnosti nepokračoval. Chce založiť rodinu a poukazuje na to, že má vážne chorú mamu, ktorá potrebuje opateru. V závere vyhlasuje, že má zabezpečenú prácu a má záujem sa zaradiť do spoločnosti. Navrhuje, aby krajský súd napadnuté uznesenie zrušil a aby sám rozhodol v prospech jeho žiadosti o podmiennečné prepustenie.

Sťažnosť odsúdeného bola odôvodnená aj jeho obhajcom podaním zo dňa 15.06.2021. Tento namieta porušenie § 415 ods. 4 Trestného poriadku tým, že návrh odsúdeného na podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody bol Okresnému súdu Trnava doručený dňa 23.03.2021 a Okresný súd Trnava rozhodol tomto návrhu až dňa 25. mája 2021 na verejnom zasadnutí súdu, t.j. po uplynutí zákonnej lehoty určenej na rozhodnutie o takomto návrhu - súd rozhodol po 62. dňoch.

Ďalej namieta, že z hodnotenia riaditeľa ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou zo dňa 04.05.2021 vyplynulo, ako aj z následného vyjadrenia zástupcu ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou na verejnom zasadnutí, že odsúdený preukazuje splnenie podmienok na podmiennečné prepustenie a odporučil podmiennečné prepustenie, a aj samotný súd v napadnutom rozhodnutí splnenie týchto podmienok (formálnych aj materiálnych) na podmiennečné prepustenie potvrdil na základe pred ním vykonaného dokazovania na verejnom zasadnutí, ale vôbec tieto dôkazy a závery z nich vyplývajúce vôbec nezohľadnil v napadnutom rozhodnutí.

Namieta, že súd dôsledne nezohľadnil zákonné ustanovenie § 66 ods. 1 písm. a), ods. 2 Tr. zákona, a to, že bol odsúdený za prečin a neprihliadol ani na to, že bol rozsudkom Krajského súdu v Bratislave, sp. zn. 4To/101/2020 zo dňa 21.01.2021 v spojení s rozsudkom Okresného súdu Bratislava IV., sp. zn.:

6T/49/2020 z 03.11.2020 zaradený pre výkon tohto trestu odňatia slobody podľa § 48 ods. 2 písm. a/ Tr. zákona do ústavu pre výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia.

Namieta, že pri odôvodnení druhej materiálnej podmienky súd nezohľadnil dôkazy nachádzajúce sa v spisovom materiály trestného spisu pod sp. zn.: 6T/49/2020 na Okresnom súde Bratislava IV týkajúce sa predmetnej trestnej činnosti, za ktorú je t.č. vo výkone trestu odňatia slobody. Tieto dôkazy vyvracajú od základov tvrdenie súdu ohľadne existencie príliš veľkého rizika recidívy. Tvrdenie súdu sú len hypotetické úvahy. Od začiatku trestného stíhania spolupracoval s orgánmi činnými v trestnom konaní pri objasňovaní trestnej činnosti. Ku spáchaniu trestnej činnosti, za spáchanie ktorej mu bolo vznesené obvinenie, a to prečinu krádeže, vtedy právne kvalifikovaného podľa § 212 ods. 1 písm. b, ods. 2 písm. b) Tr. zákona sa priznal, svoje konanie oľutoval, a snažil sa vykonať cestou obhajcu a družky opatrenia na úplnú náhradu škody poškodenej.

Do väzby bol vzatý napriek tomu, že 9 mesiacov po skutku v žiadnom páchaní trestnej činnosti nepokračoval, ale tento čas využíval na hľadanie si práce, najprv vybavoval prácu v Nemecku, nakoniec tam nemohol nastúpiť z dôvodu Koronakrízy a opatrení a obmedzení, ktoré boli vyhlásené v mesiaci marec 2020. Bol zaregistrovaný aj na Úrade práce. Následne po uvoľnení opatrení po mesiaci máj 2020 nepoľavil v hľadaní práce a zúčastňoval sa odborných školení pre viaceré odbornosti a školení na bezpečnosť práce, lekárskech prehliadok v mesiaci júl 2020 v Rakúskej republike prostredníctvom pracovnej agentúry, ktoré sa mu podarilo úspešne absolvovať a od 1.08.2020 mal nastúpiť do práce v Rakúsku, ale ho predviedla polícia dňa 28.07.2020 a následne bol vzatý do väzby, takže mu bolo zabránené aby mohol do práce nastúpiť.

K tendenčným a nepodloženým hypotetickým tvrdeniam súdu v odôvodnení napadnutého uznesenia, že existuje príliš veľké riziko recidívy z dôvodu, že nebol zamestnaný, uvádza, že tieto odborné kurzy a školenia, ktoré odsúdený absolvoval úspešne v Rakúsku, vrátane školení na bezpečnosť pri práci, sú pre rôzne odbornosti, a niektoré sú platné stále aj v roku 2021, niektoré až 2022, 2023 až 2025. A o absolvovaní týchto odborných skúšok, a lekárskech prehliadok, skúšok na bezpečnosť pri práci ako aj na to, že má nastúpiť do práce v Rakúsku predložil nie len e- mailovú komunikáciu ale množstvo príslušných úradných dokladov na súd.

Tvrdenia súdu považuje za nepodložené, účelové a tendenčné, a diskriminujúce, ktoré nemajú objektívny a zákonný základ, a to vzhľadom aj na uplynutie viac než 9 mesačnej doby od spáchania skutku dňa 6.11.2019 do jeho vzatia do väzby 7.8.2020 za predmetný skutok, keď bez akýchkoľvek zákonných obmedzení, akéhokoľvek dohľadu orgánov štátu, a bez akejkoľvek väzby som nepokračoval v páchaní žiadnej trestnej činnosti, a to ani drobnej majetkovej trestnej činnosti.

Opätovne poukazuje na doterajší výkon trestu odňatia slobody a odporúčanie riaditeľa ÚVTOS Hrnčiarovce nad Parnou s podmieneným prepustením, ako aj konštatovanie súdu o splnení (formálnych a materiálnych) podmienok na podmienené prepustenie

Navrhuje aby nadriadený súd zrušil napadnuté uznesenie lebo je nezákonné, nie je riadne odôvodnené a rozhodol sám o návrhu o podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody aj pri uložení podľa § 68 ods. 1 Tr. zákona podľa § 51 ods. 3, 4 Tr. zákona prípadne primeraných povinností a obmedzení a dohľadu probačného a mediálneho úradníka.

Podľa § 192 ods. 1 Trestného poriadku pri rozhodovaní o sťažnosti preskúma nadriadený orgán

- a) správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým sťažovateľ podal sťažnosť, a
- b) konanie predchádzajúce týmto výrokom napadnutého uznesenia.

Podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku nadriadený orgán zamietne sťažnosť, ak nie je dôvodná. Krajský súd v Trnave na podklade podanej sťažnosti podľa § 192 odsek 1 Trestného poriadku, preskúmal správnosť a zákonnosť napadnutého výroku, proti ktorému sťažovateľ podal sťažnosť, ako aj správnosť postupu konania, ktoré jeho vydaniu predchádzalo. Sťažnosť podala oprávnená osoba, v zákonnej lehote a smerujú voči výroku, proti ktorým je tento opravný prostriedok prípustný.

Preskúmaním napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré jeho vydaniu predchádzalo sťažnostný súd zistil nasledovné.

Napadnutým uznesením rozhodol prvostupňový súd o návrhu odsúdeného na podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, ktorý si vykonáva na základe rozhodnutia citovaného v odôvodnení prvostupňového uznesenia. Návrh odsúdeného zamietol z dôvodu, že hoci odsúdený spĺňa formálnu podmienku ako aj prvú materiálu podmienku, nespĺňa druhú materiálnu podmienku na podmienené prepustenie, a síce skutočnosť, že sa od odsúdeného môže očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život. Prvostupňový súd v tejto súvislosti konštatuje, že odsúdený bol doposiaľ päťkrát súdne trestaný a to vo všetkých prípadoch za druhovo rovnakú majetkovú kriminalitu - trestné činy krádeže. Aj v súčasnosti je odsúdený vo výkone trestu odňatia slobody za prečin krádeže podľa § 212 ods. 1 písm. a), písm. b), ods. 2 písm. b) Trestného zákona, za ktorý mu bol uložený nepodmienený trest odňatia

slobody vo výmere 15 mesiacov. Odsúdeného teda od páchania majetkovej trestnej činnosti neodradila ani opakovaná bezprostredná hrozba výkonu trestu odňatia slobody pri podmienených odsúdeniach a ani opakované nepodmienené tresty odňatia slobody. Na základe správania odsúdeného na slobode má súd za to, že k právne aprobovanému správaniu je odsúdený motivovaný a vedený len v prostredí ústavu počas výkonu trestu odňatia slobody, keďže odsúdeného nedokázalo nič motivovať k tomu, aby dokázal žiť riadnym životom na slobode, dodržiavať všeobecné pravidlá spoločenského správania a neporušovať zákony. V jeho prípade preto prevažuje legitímna potreba ochrany spoločnosti pred ním ako páchatelom trestnej činnosti.

Uvedené zistenia, ktoré bral prvostupňový súd do úvahy pri svojom rozhodnutí, sú zistené správne a sú tými relevantnými skutočnosťami, ktoré bolo potrebné zvážiť a vyhodnotiť v súvislosti so skúmaním splnenia podmienok na podmienené prepustenie odsúdeného.

Súd prvého stupňa správne zistil, že odsúdený splnil formálnu podmienku ako aj prvú materiálnu podmienku na podmienené prepustenie a zároveň správne a v súlade so zákonom posúdil nesplnenie druhej materiálnej podmienky.

Sťažnostný súd zdôrazňuje že pri vyhodnotení druhej materiálnej podmienky je potrebné posúdiť všetky okolnosti, ktoré súvisia s osobou odsúdeného, jeho osobné a charakterové vlastnosti, celkový postoj k spoločenským normám a pravidlám, povahu a charakter spáchanej trestnej činnosti. Je preto správny postup prvostupňového súdu, ktorý komplexne posudzoval osobnosť odsúdeného, charakter trestnej činnosti aj resocializačnú prognózu odsúdeného.

Je preto správny postup prvostupňového súdu, ktorý komplexne posudzoval osobnosť odsúdeného, charakter trestnej činnosti aj resocializačnú prognózu odsúdeného. Sťažnostný súd konštatuje, že opakované páchanie trestnej činnosti (5 krát súdne trestaný vrátane spomenutého odsúdenia) pre totožnú trestnú činnosť, svedčí o tom, že si z predchádzajúcich odsúdení nevzal žiadané ponaučenie, ktoré by ho primälo k tomu, aby sa už ďalej nedopúšťal trestnej činnosti a aby viedol riadny život.

Odsúdený mal možnosti preukázať že trestná činnosť bola ojedinelé vybočenie z dodržiavania pravidiel stanovených právnych poriadkom. Avšak bol už v minulosti podmienenčne odsúdený, napriek tomu sa opakovane dopustil trestnej činnosti. Preto je možné konštatovať, že výchovné pôsobenie a pozitívne pôsobenie je možné iba počas jeho pobytu vo výkone trestu odňatia slobody. V danom kontexte sa účelovo javia aj skutočnosti uvádzané odsúdeným v podanej sťažnosti a to že výkon trestu je pre neho dostačujúci, aby už viedol riadny život.

Sťažnostný súd podotýka, že odsúdenému boli poskytnuté viaceré šance, tak ako je uvedené vyššie, a to opakovane formou ukladania podmienených trestov, dokonca bol aj raz podmienenčne prepustený. Niet prečo sa rozumne domnievať, že ďalšie podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody už splní svoj zákonom sledovaný účel. V neposlednom rade, ak má odsúdený záujem a rozhodnutie nepáchať viac trestnú činnosť, môže tak preukázať po výkone uloženého trestu, teda po prepustení na slobodu po jeho vykonaní.

U odsúdeného sa jedná o recidivistu, ktorý si musí byť vedomý okolností, majúcich vplyv na ukladané tresty, na ich dĺžku, aj na možnosti podmieneného prepustenia, v prípade opakovanej trestnej činnosti. Záver z celkového zhodnotenia osoby odsúdeného a jeho doterajšieho života teda ani podľa názoru sťažnostného súdu neumožňuje prijať pozitívnu prognózu jeho budúceho správania t. j. že bude žiť v súlade s právnymi, etickými a morálnymi normami spoločnosti. Je možné preto konštatovať, že výchovné pôsobenie a pozitívne pôsobenie je možné iba počas jeho pobytu vo výkone trestu odňatia slobody.

Nie je pravdou, že súd prvého stupňa zamietol návrh odsúdeného najmä z dôvodu, že u odsúdeného existuje príliš vysoké riziko recidívy z dôvodu, že nebol zamestnaný. Toto je iba jedno z kritérií, ktoré súd posudzuje pri návrhoch odsúdených na podmienené prepustenie, nie však jediné.

Pri rozhodovaní o podmienenom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody treba vždy zhodnotiť osobu odsúdeného a celý jeho doterajší život, vrátane jeho správania pred spáchaním trestného činu, správania, ktoré viedlo k jeho spáchaniu ako aj správania vo výkone trestu odňatia slobody. Tieto okolnosti pritom nemožno hodnotiť izolovane, ale je nutné ich posudzovať vo vzájomných súvislostiach. Len tak je totiž možné spoľahlivo posúdiť či aktuálne správanie sa odsúdeného a plnenie jeho povinností vo výkone trestu odňatia slobody nie je len vonkajším prejavom jeho prispôsobenia sa prostrediu ústavu na výkon trestu, ale je výrazom skutočných zmien jeho osobnosti odôvodňujúcich nádej, že v budúcnosti povedie riadny život. Očakávanie správania sa odsúdeného v budúcnosti je možné vyvodiť z objektívnych okolností, ktoré sa už stali a ktoré musí súd logicky vyhodnotiť. Ohľadne správania sa odsúdeného v budúcnosti súd pri rozhodovaní o podmienenom prepustení vyvodzuje iba predpoklady a očakávanie, pretože logicky nemôže vedieť, čo sa v budúcnosti skutočne stane. Správanie sa odsúdeného v minulosti má v tomto prípade rozhodujúci význam pri určení pravdepodobnosti jeho správania sa v budúcnosti.

Samotnou okolnosťou, ktorá má nepochybne veľký význam, je teda predchádzajúci spôsob života odsúdeného, vrátane jeho prípadnej trestnej činnosti, pričom pozitívna prognóza budúceho správania sa odsúdeného je nutným predpokladom pre rozhodnutie o podmieňnom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody. Posúdenie otázky prípadnej recidívy je svojím spôsobom vždy len predpokladom vysloveným s väčšou či menšou mierou pravdepodobnosti, pričom súd je vždy odkázaný na objektívne okolnosti, medzi ktoré je nutné považovať aj doterajšie sklony odsúdeného k páchaniu trestnej činnosti. Súd môže pri hodnotení osoby odsúdeného prizerať na skutočnosť, že sa v minulosti dopustil trestných činov a z toho vyvodíť príslušné závery z hľadiska jeho vzťahu k spoločenským hodnotám chráneným Trestným zákonom a možnosti jeho nápravy a polepšenia.

V tomto prípade to bola najmä trestná minulosť odsúdeného, ktorá vyvoláva zreteľnú obavu z recidívy jeho protiprávneho správania sa v prípade jeho podmieňného prepustenia, tak ako bolo vyššie uvedené (opakované totožné páchanie totožnej trestnej činnosti).

Odsúdený v sťažnosti uviedol, že má zabezpečenú prácu, pričom uvedené uviedol aj obhajca v odôvodnení sťažnosti, pričom poukázal na to, že má odsúdený rôzne odborné kurzy a školenia, ktoré mu uľahčia hľadanie zamestnania po podmieňnom prepustení, avšak do rozhodovania o sťažnosti odsúdeného nebol tunajšiemu súdu predložený žiadny prísľub prijatia odsúdeného do zamestnania alebo doklady preukazujúce tvrdenia ako odsúdeného tak aj jeho obhajcu, a preto túto skutočnosť sťažnostný súd nemohol pri rozhodovaní o sťažnosti odsúdeného vziať do úvahy.

Pokiaľ ide o nedodržanie 60-dňovej lehoty uvedenej v § 415 ods. 4 Trestného poriadku na rozhodnutie o žiadosti odsúdeného o podmieňné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, sťažnostný súd podotýka, že ide o poriadkovú lehotu, ktorej prekročenie so sebou nemôže prinášať žiadne hmotnoprávne účinky a bez ďalšieho samo osebe nemôže predstavovať ani zásah do základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy. Sťažnostný súd preto považuje túto námietku obhajcu odsúdeného za nedôvodnú.

Obhajca odsúdeného v sťažnosti opakovane poukazuje na to, že súd prvého stupňa v odôvodnení konštatuje splnenie formálnych a materiálnych podmienok na podmieňné prepustenie odsúdeného aj napriek tomu jeho návrh na podmieňné prepustenie zamietol. K tomu sťažnostný súd uvádza, že súd prvého stupňa konštatuje splnenie formálnej podmienky na podmieňné prepustenie a prvej materiálnej podmienky a jasne uvádza, že tretia materiálna podmienka nie je u odsúdeného splnená. K tomu sťažnostný súd dodáva, že na to, aby mohol byť odsúdený podmieňne prepustený z výkonu trestu odňatia slobody musia byť splnené súčasne tri podmienky, a to formálna podmienka spočívajúca vo vykonaní zo zákona stanovenej časti uloženého trestu a súčasne dve materiálne podmienky, ktoré spočívajú v tom, že odsúdený svojím správaním vo výkone trestu odňatia slobody preukázal polepšenie (prvá) a tiež v tom, že sa môže od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život (druhá).

A preto, aj napriek tomu, že odsúdený splnil formálnu podmienku a prvú materiálnu podmienku, nespĺnil druhú z materiálnych podmienok, a síce predpoklad vedenia riadneho života. Pozitívne rozhodnutie o podmieňnom prepustení nemôže byť v zmysle zákona opreté o splnenie len určitých podmienok na podmieňné prepustenie, ale všetkých troch súčasne.

Sťažnostný súd ešte upozorňuje, že na podmieňné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody neexistuje právny nárok, podmieňné prepustenie je na mieste len v tom prípade, ak vzhľadom ku všetkým okolnostiam, ktoré môžu mať v tomto smere význam, je odôvodnený predpoklad, že odsúdený povedie aj na slobode riadny život a že tu nie je pre spoločnosť riziko recidívy, pričom takou okolnosťou je aj predchádzajúci spôsob života odsúdeného. Zmysel podmieňného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody nie je v tom, aby za dobré správanie, prípadne za dobrú prácu vo výkone trestu, bol odsúdený automaticky prepustený po odpykaní stanovenej doby na slobodu, bez zreteľa na to, aká je prognóza jeho ďalšieho správania.

Vo vzťahu k námietke, v ktorej poukazuje na stanovisko riaditeľa ÚVTOS, ktorý ho odporučil k podmieňnému prepusteniu, sťažnostný súd upozorňuje, že ústav na výkon trestu odňatia slobody neskúmal splnenie formálnej a materiálnych podmienok na podmieňne prepustenie, len poskytol hodnotenie k návrhu na podmieňné prepustenie, v ktorom opísal správanie odsúdeného počas výkonu trestu odňatia slobody. Splnenie podmienok na podmieňné prepustenie skúma výlučne súd, nakoľko odsúdený nemá automaticky na podmieňné prepustenie nárok. Zákon ponecháva súdu plne na úvahu, či pri zohľadnení a zhodnotení všetkých skutočností návrhu vyhoví alebo nie. Odporúčaním riaditeľa nie je súd viazaný.

Skutočnosti uvádzané v sťažnosti odsúdeného (chce založiť rodinu s družkou, vážne chorá matka, ktorá potrebuje opateru) nie sú spôsobilé ovplyvniť rozhodnutie súdu o zamietnutí návrhu na podmieňné prepustenie odsúdeného a s takými ani zákon nespája možnosť podmieňne prepustiť odsúdeného.

Odsúdený nespĺňa materiálne podmienky na podmiennečne prepustenie, tak ako je vyššie konštatované, a preto nie je možné jeho žiadosti o podmiennečné prepustenie vyhovieť.

Rovnako bez významu na podmiennečné prepustenie odsúdeného sú skutočnosti týkajúce sa trestného stíhania, pre ktoré je momentálne vo výkone trestu a ktoré uvádza obhajca v odôvodnení sťažnosti. To, že sa odsúdený ku spáchaniu trestnej činnosti priznal, túto oľutoval, snažil sa nahradiť spáchanú škodu a že 9 mesiacov nepáchal trestnú činnosť je na účely tohto konania bezpredmetné.

Pokiaľ ide o konanie, ktoré predchádzalo vydaniu napadnutého uznesenia, toto bolo vykonané v súlade s ustanoveniami Trestného poriadku a odsúdenému bola daná plná možnosť realizovať práva, ktoré mu garantuje zákon.

S poukazom na vyššie uvedené, sťažnostný súd zamietol sťažnosť odsúdeného, nakoľko táto nebola dôvodná.

Toto uznesenie bolo prijaté jednomyseľne (§ 163 ods. 4, § 170 ods. 6 Trestného poriadku).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný riadny opravný prostriedok.